

WADNIEMENSKI KURIER DOLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 186
Redakcja otwarta od 12-11-5-6
Administracja „ „ 10-114-6
Prenumerata miesięczna zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 123 Rok I
GRODNO
środa 3 grudnia 1924 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 6 gr. za wyraz. Miesięcznie p/g umowy. Dla ogłoszeń układ strony 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino

LIRA

Dziś

wznowienie

premjer

Kasa od 3 godz.

Dziś!

Wielkie święto polskiego przemysłu filmowego!!!

O CZEM SIE NIE MÓWI

Dramat łez i krwi. Wybitny dramat erotyczny w 8 aktach z prologiem.

Według genialnego utworu **Gabryeli ZAPOLSKIEJ**

w rolach głównych **Jadwiga Smosarska i K. Justian**

Szanowną publiczność uprasza się o przybycie na wcześniejsze seansy

Z okazji obrad plenum Sejmiku

Obradujący od wczoraj Sejmik powiatowy w Grodnie, zebrał się w atmosferze pełnej niepokojów, alarmów i wersyj, krążących dookoła „reformy i uzdrowienia” stosunków administracyjnych na naszych Ziemiach Wschodnich. Mimo te nastroje plenum Sejmiku ma najpoważniejsze i najpilniejsze zadanie do wykonania—rozpatrzenie i przyjęcie preliminarza budżetowego na r. 1925.

Zanim po wysłuchaniu obrad, przystąpimy do ich oceny i zdania sprawozdania, — już obecnie jednak nasuwają się nam pewne uwagi, które podajemy ku rozważeniu i zastosowaniu się nad nimi — panów przedstawicieli samorządu ziemskiego w powiecie Grodzieńskim.

Zasadniczą wadą obecnego ustroju samorządowego są nieugruntowane do dziś dnia jego podstawy finansowe. Brak w samorządzie samodzielności i inicjatywy podatkowej, uzależnienie podatków samorządowych od przyznania samorządom tylko pewnej procentowości — nadpodatku od podatków państwowych, stało się ogólnym podłożem w tem niezadowoleniu i braku szczerego zrozumienia idei samorządowej wśród mas, z jakimi to zarzutami i trudnościami rozwijający się zaledwie samorząd musi się borykać.

Te braki i usterki są już przedmiotem lat parę trwających obrad i narad zjazdów samorządowych w stolicy i w poszczególnych dzielnicach Rzeczypospolitej. Obecnie Ko-

misja Administracyjna Sejmu pracuje nad „projektem ustaw samorządowych”, mając narazie „na warsztacie” w pierwszym rzędzie projekt ustawy o samorządzie wiejskim. Naogół znane są projekt b. gabinetu Witosa (Minister Kiernik) i contra-projekt, wysunięty przez zwolenników tezy absolutnej samodzielności samorządu, w tem znaczeniu, aby Starosta ex officio nie mógł być przewodniczącym Sejmiku. Według tej tezy Przewodniczącego wybierał by Sejmik z grona wybranych przez gminy delegatów.

Według zacytowanych przed kilku dniami informacji w Warszawie, w sferach sejmowych, dowiadujemy się iż zasada tej absolutnej niezależności od władz administracyjnych—w obecnej koniunkturze—nie ma szans realizacji i że w tej mierze pozostanie w samorządzie obecny stan rzeczy, pozostawiający przewodnictwo w osobie Starosty.

Dalej informowano nas, że może na wiosnę—o ile projekt w Senacie nie utknie—odbędzie się wybory do Rad Gminnych, oczywiście, że już na podstawie nowej ordynacji wyborczej i na Ziemiach Wschodnich przyszłe wybory do samorządu nie będą przeprowadzone p.g. „ordynacji Osмоłowskięgo”.

Wymienione okoliczności zmuszają nas do wyraźnego stanowiska: czy szeroki ogół wyborców chcenych wyborów do samorządu?

Czy obecne Rady Gminne są dzisiaj wyrazem ich woli i zapatrywań (można kwestjonować, czy ostatnie

są dostatecznie skryształizowane)? W pierwszym wypadku odpowiem—tak, w drugim zaś—nie!

Nurtujące żale, niezadowolenia z panujących na Ziemiach Wschodnich stosunków, ich ciągła naprawa w Warszawie, naprowadza nas do wniosków i pytań: kto te bolączki najlepiej rozwiąże i załatwi? — Niewątpliwie wielkie ma tutaj obowiązki i zadania samorząd! Musi być tedy twórczy, żywy, musi się stać odzwierciedleniem potrzeb i dążeń kraju i jego obywateli.

Ku temu musimy zdążyć, ażeby gminniacy byli zadowoleni z Gminnego Zarządu i vice versa. W tym wypadku żadne konflikty między Radą Gminną a Zarządem nie mogą być rozwiązywane drogą represji i procesów sądowych?..

Pamiętajmy, że dobra gmina—dobre państwo, spokój w gminie—spokój w państwie.

Obradując tedy nad uchwaleniem budżetu Sejmiku na r. 1925—przy-

znajcie możność i prawo kontroli tym, którzy w imieniu płacących podatki,—uchwalają budżety gminne i powiatowe.

Wzajemne zaufanie płacących i wydających sumy budżetowe, musi być osiągnięte, a wówczas i nadchodzące nowe wybory, przy tej czy innej ordynacji, zawsze odbywać się będą pod hasłem, że *salus rei publicae suprema lex*.

Tak gospodarując na Ziemiach Wschodnich, nie będziemy się musieli zastanawiać nad wprowadzeniem stanu wyjątkowego „na Ziemiach Wschodnich”, — który, jak narazie, dzięki Ministrowi Thugutowi nie został podjęty na Komisji Administracyjnej Sejmu.

Tylko wyjątkowa praca przez oświatę i inwestycje gospodarcze, oraz dobra sprawiedliwa administracja uzdrowią nasze stosunki. Nikt więcej.—

Veritas.

Obchód

rocznicy listopadowej w Seminarjum Żeńskim im. Orzeszkowej

W sobotę o godz. 6 w obecności ciała Pedagogicznego i zaproszonych gości odbył się Obchód rocznicy Listopadowej w Uczelni, której cechą znamioną jest to, że nie tylko kształci umysł, lecz równocześnie pogłębia uczucia społeczne i etyczne swych wychowanków co uwydatniło się niejednokrotnie przez czynny udział uczennic w wielu poczynaniach społecznych, związanych z kulturą Kresów.

Wieczór sobotni ujęty w artystyczne ramy opracowanego pro-

gramu wywarł na słuchaczach podniosłe wrażenie.

Podkreślić należy w szczególności rzeczowo opracowany referat: „Litwa w powstaniu Listopadowem” p. Żukowskiej uczenicy kl. V-tej.

Następnie deklamację ślicznego wiersza „Or Ota”, „ Krzyżyk z Olszynki” wypowiedzianego przez p. Szalajównę, inne utwory również cieszyły się wielkiem powodzeniem. Chór pod batutą p. Borewicza wykazał harmonijność i dobre ustawienie głosów.

Sala gustownie udekorowana świadczy o artystycznym smaku kierowników.

Rocznica Powstania Listopadowego.

Rocznica Powstania Listopadowego obchodzona była w tym roku w tut. garnizonie bardzo uroczystie. Początek zrobiły orkiestry miejsczych pułków, które o godz. 19 dnia 28. XI. przechodziły ulicami miasta i odegrały marsz. Tegoż dnia odbyła się staraniem sekcji rozrywkowej Domu Oficera na Zamku „Uroczysta Akademia” z następującym programem:

1. słowo wstępne mjr. Jeleniewski.
2. orkiestra 81 pp.
3. deklamacja—kpt. Gatarski.
4. solo skrzypcowe—por. Cholewa.
5. deklamacja—p. Skarżyńska, artystka teatru miejskiego.

Po części koncertowej odegrana została przez oficerskie kółko dramatyczne pod kierunkiem M-ra Frydychowicza sztuka p. t. „W kartorze”.

Dnia 29 listopada odbyła się o godz. 10 ej w kościele garnizonowym uroczysta msza św. na której byli obecni: korpus oficerski z gen. Bielińskim na czele, przedstawiciele władz samorządowych i licznie zebrana publiczność. Po nabożeństwie odbyła się defilada. Wieczorem tegoż dnia odbył się w Domu Podoficera uroczysty obchód z programem, na który złożyły się: słowo wstępne, koncert orkiestry i odegrane zostały przez podoficerskie kółko amatorskie: „Noc Listopadowa” fragment i „Leci liście z drzewa” akt II. Obchód zorganizowany został przez ruchliwą sekcję kulturalno-rozrywkową Domu Podoficera. Obecni byli szeregowi tut. Garnizonu. Oprócz tego wieczoru we wszystkich oddziałach wygłoszone zostały odczyty i pogadanki na temat Powstania.

Sekcja rozrywkowa Domu Oficera powtórzyła jeszcze 2 razy „Uroczystą Akademię—pierwszy raz 29. XI. w 3 haonie sanit. drugi raz 30. XI. w sali teatru miejskiego dla młodzieży szkolnej i publiczności. Wykonawcy byli za swój trud gorąco oklaskiwani.

KRONIKA

Teatr Miejski

Dzisiaj we środę o 8-iej odbędzie się przedstawienie popularne po cenach niższych. Zarówno wygodna godzina, zwłaszcza dla młodzieży jak i sama sztuka „Jeńcy” Rydla—powinny zgromadzić liczne zastępy publiczności.

Jutro wyborna „Kawiarenka” z p. Skąpskim w roli Alberta-kelnera, któremu los zysła spadek, a okoliczności zmuszają do pełnienia w dalszym ciągu obowiązków kelnera w restauracji.

Obecnie odbywają się próby z największą nowości teatrów Warszawskich „Dzwonek alarmowy”.

Koncert bał

W swoim czasie pisaliśmy o organizującej się imprezie dochodowej na korzyść studentów rosjan Warszawskiego Uniwersytetu.

Impreza ta odbędzie się w formie Koncertu — bału, dzisiaj, w sali hotelu „Royal”.

O ile nam wiadomo program jest obfity i nader starannie opracowany a impreza budzi duże zainteresowanie.

Errata

W Nr. 119 w sprawozdaniu z „Uroczystego Wieczoru Gimnazjalnego” zacytowane były słowa z wiersza Kozikowskiego; mylnie złożone było jednak nazwisko Kochanowskiego, co niniejszym prostujemy.

Zawiadomienie

Zawiadamiam P. T. Firmy i Osoby, z którymi w imieniu Wojskowej Spółdzielni O. K. III. łączę mnie stosunki handlowe, że z dnia 30 listopada r. b. nastąpiłem ze stanowiska kierownika handlowego i wicedyrektora—teżże spółdzielni—za własne żądanie.

Za doznane zaufanie—uprzejmie dziękuję.

Z poważaniem
Czesław Piechociński.

Nowa orkiestra:

Od 1 b. m. gra nowa przyjezdna orkiestra na balajkach i mandolinach, składająca się z 10 osób, członków inteligencji rosyjskiej b. oficerów armji rosyjskiej.

Zespół jest znakomicie zgrany i występy takowego nazwać można istotnymi koncertami.

Orkiestra przyjmie udział w dzisiejszej imprezie, na korzyść studentów w „Royalu”

Baczewskiego

w ó d k i:

C z y s z c z o n a
P e r l a m o c n a
S t a r k a
S t a r u c h a
Ż y t n i ó w k a

Podziękowanie

Zarząd Towarzystwa Hodowców Drobni, gołębi i t. d. w Grodnie, oraz Zarząd Grodzieńskiego Koła Ziemianek niniejszem składają najserdeczniejsze podziękowanie: Panu Franciszkowi Kuncowi za przyjęcie na siebie obowiązków i trudów Prezesa Komitetu Wystawy drobiu w Grodnie w dn. 16 i 16 listopada r. b. za szczerze zajęcie się tą sprawą i włożenie w nią całej swojej energii i znajomości rzeczy, z wdzięcznością czemu, wystawę w trudnych naszych warunkach zaliczyć można do znakomicie udanych.

Pani Annie Dowiat z prawdziwe poświęcenie się i pomoc w sprzedawaniu biletów wejściowych. Panu Eugenjoszowi Atanazewiczowi, instruktorowi Grodz. Okr. T-wa Rolniczego za niestrudzoną agitację i pracę, poniesioną przy urządzeniu wystawy, co w znacznej mierze przyczyniło się do tak doskonałego rezultatu.

Gustaw Reinhardt,
Prezesa T-wa Hadlowego Drobni.
N. O. Brien de Lacy
W.-Prezes Grodz. Koła Ziemianek,
Sekretarz
A. Miączyński.

Dzisiaj

„O czym się nie mówi”

Tanią—Ładną—Mocną

bieliznę męską można nabyć tylko w Spółdzielni Wojskowej ulica Dominikańska № 1 Sprzedaż hurtowa i detaliczna dla wszystkich

4-30

Co tu dużo gadać, kiedy niema o czym mówić, bo dzisiaj każdy o tem mówi

„O czym się nie mówi”

Obwieszczenie.

Wydział Gospodarczy Magistratu zawiadamia zainteresowanych, że podania na dzierżawę ziemi, sklepów i budek handlowych winny być składane do Magistratu pokój № 22 w nieprzekraczalnym terminie do dnia 1-go stycznia 1925 r. w celu ustalenia ilości mającej być wydzierżawioną ziemi oraz wczesnego sporządzenia umów dzierżawnych na inne objekty. Wszelkie kontrakty muszą być zawarte w styczniu r. p. i po tym terminie żadna dzierżawa bez pisemnej umowy nie będzie uwzględniona.

Dr. med. H. BRYZMAN

choroby skórne i wenerycz.

Leczenie lampą kwarcową

Przyjmuje od 9—10 i od 4—7 Grodno, ul. Hoowera 2. Tel. 202

Baczność! Czy zamówiłaś już boty na zimę?

Niniejszym zawiadamiamy się szanowną klientelę, że magazyn obuwia p. f. „Wł. KUŹNIAK”, Dominikańska 25 został zamknięty

Obecnie zaś czynną jest

pracownia obuwia p. f. „J. Kuźniakowa”, przy ul. Dominikańskiej 25. m. 28 (w podwórzu)

Polecamy wykwiłtne obuwie różnych rodzajów i gatunków po cenach umiarkowanych. Wykonanie solidne i punktualne.

Boty! Boty! Boty! Boty! Boty! Boty!

Baczność! Po gruntownym odświeżeniu Baczność!

ZAKŁAD FRYZJERSKI FELIX

w hotelu Royal Horodniczańska 12, odtworzył nowy dział kosmet.-perfumer. i galanteryjny

obficie zaopatrzony w pierwszorzędne artykuły firm krajowych i zagranicznych.

4-miesięczne kursy języków:

angielskiego, francuskiego i stenografji

Dnia 2 grudnia b. r. (w gmachu państw. Seminarjum naucz. męskiego ul. Dominikańska nr 10)

otwiera się kursy języków: angielskiego, francuskiego i stenografji. Wykłady odbywać się będą codziennie z wyjątkiem sobót i niedziel od 3—5 i od 8—10 popoł.

Blizszych informacji udziela przez grzeczność prof. Dekański w kancelarji od 3—5 pp.

Nowa taksa dorożkarska

w dzień w nocy

1) Za jazdę ze st. kolejowej Grodno do Śródmieścia i odwrotnie	zł. 1 gr. 10	Zł. 1 gr. 90
2) Za kurs w mieście	„ 0 „ 75	„ 1 „ 10
3) Za godzinę jazdy z przerwami	„ 3 „	„ 4 „ 50
4) Za jazdę na krańce miasta t. j. na Pohulanę, Rzeźnię, Nową Kolonję, przedmieście i Wiackie koszary	„ 1 „ 10	„ 1 „ 90

UWAGA: Taksa rozumie się przy ilościach od 1—3 osób z bagażem do 20 kg. Przy większych ilościach osób i bagażu—według umowy